

— Какъвъ е тоя „дѣдо Иванъ? — попитахъ баща си единъ пжтъ, — много ли е страшенъ?

— Незнамъ, сине, не съмъ го виждалъ. Изглежда да е страшенъ, щомъ толкова свѣтъ бѣга отъ него.

Баща ми се предпазваше да дава правъ отговоръ на едно дете. Нашитѣ якорудчане сж катранжии. Отъ тѣхъ чухъ пръвъ пжтъ „московеца“. По пристигащитѣ бѣжанци въ нашето село точно се знаеше, кжде е стигналъ вече московецътъ.

„Той е вече въ Луковитъ.“

„Стигналъ е Ябланица.“

„Взелъ е и Ловечъ.“

„Дошълъ е въ Орхането.“

По тия имена знаеше се и за Етрополе, за Тетевенъ, за Вратца и т. н.

Презъ декемврий бѣжанци престанаха да минаватъ и нищо не можеше да се узнае. До Орхането се знае, но по-насамъ? Планината? Но ето че около Коледа започнаха да стигатъ гърмежитѣ на топове и въ Якоруда.

— Стара планина е прехвърлилъ, ако не е вече и въ Самоковъ, — каза баща ми на вуйчо Занде.

— Кой това? — попита баба.

— Дѣдо Иванъ, — отговори баща ми съ усмивка.

Баба молитвено се прекръсти.

Както коледата, така и януарскитѣ празници минаха безъ шумъ и веселби. Баба се поболѣ и легна на легло. За да ѝ е спокойно, ние преминахме въ гостната и тамъ отъ прозореца, на топло, виждахме всичко, що излизаше отъ улицитѣ и минаваше презъ хорището.